

1. oktober 2019
Sagsnr. 18/05528
Klagenummer: 1001524
SANDR

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

**MILJØ- OG
FØDEVAREKLAGENÆVNET**

Toldboden 2
8800 Viborg

OPHÆVELSE OG HJEMVISNING i sag om miljøgodkendelse af Børup Sande Havbrug i Fredericia Kommune

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneneshus.dk
www.naevneneshus.dk

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter miljøbeskyttelseslovens § 33, jf. § 91, stk. 1.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Fredericia Kommunes afgørelse af 9. marts 2017 om miljøgodkendelse af Børup Sande Havbrug, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. miljøbeskyttelseslovens § 101, stk. 1.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ Lovbekendtgørelse nr. 681 af 2. juli 2019 om miljøbeskyttelse.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

Indholdsfortegnelse

1.	Klagen til Miljø- og Fødevarerklagenævnet	3
2.	Sagens oplysninger.....	3
2.1	Den påklagede afgørelse.....	3
2.2	Natur- og planforhold	5
2.2.1	Natura 2000-planer for perioden 2010-2015	5
2.2.2	Natura 2000 planer for perioden 2016-2021.....	6
2.2.3	Vandplan, for Hovedvandopland 1.11, Lillebælt/Jylland, 2009-2015.....	7
2.2.4	Vandområdeplan for Jylland og Fyn, 2015-2021	9
2.3	Klagens indhold.....	10
2.4	Fredericia Kommunes bemærkninger til klagen.....	11
3.	Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse	11
3.1	Miljø- og Fødevarerklagenævnets prøvelse	11
3.2	Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger	12
3.2.1	Påvirkning af Natura 2000-områder	12
3.2.2	Generelt om miljøforhold i relation til udledninger fra akvakulturanlæg til havmiljøet.....	14
3.2.3	Den konkrete vurdering af påvirkningen af Natura 2000-område nr. 112	15
3.3	Miljø- og Fødevarerklagenævnets øvrige bemærkninger	16
3.4	Gebyr	20
3.5	Miljø- og Fødevarerklagenævnets afgørelse	20

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 6. april 2017 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af Danmarks Sportsfiskerforbund.

Klager har navnlig anført, at Fredericia Kommunes vurdering af påvirkningen af Natura 2000-område nr. 112 Lillebælt er mangelfuld, og at der bør foretages en konsekvensvurdering efter habitatbekendtgørelsens regler i forbindelse med miljøgodkendelse af havbruget.

Klagepunkterne er nærmere uddybet i afsnit 2.3.

2. Sagens oplysninger

Børup Sande Havbrug ligger i munden af Kolding Fjord, ca. 500 meter sydøst for Skærbæk havn, og ca. 6 km nordvest for Natura 2000-område nr. 112 Lillebælt, der består af habitatområde H96 og fuglebeskyttelsesområde F47.

Havbruget består af op til 10 netbure med en diameter på 19 meter og en dybde på 6 meter. Vanddybden under havbruget er ca. 8 meter.

Snaptun Fiskeeksport har den 15. januar 2014 som ejer af Børup Sande Havbrug ansøgt om miljøgodkendelse i henhold til godkendelsesbekendtgørelsens § 70, stk. 2, hvorefter bestående virksomheder omfattende af listepunkt I 203 i bilag 2⁴, der ikke hidtil er godkendt efter miljøbeskyttelseslovens § 33, senest den 15. marts 2014 skulle ansøge om godkendelse.⁵

Det fremgår af ansøgningen, at der har været havbrugsdrift på lokaliteten siden 1983, og at det ansøgte projekt vedrører fortsat produktion af regnbueørred i netbure til eksport og videre forarbejdning, samt at havbrugets tidligere tilladte udledning og placering ikke ønskes ændret.

Af ansøgningen fremgår det endvidere, at Vejle Amt den 16. maj 1997 meddelte tilladelse til at flytte Gubsø Vig Havbrug og sammenlægge dette med Børup Sande Havbrug på Børup Sande Havbrugs nuværende position.

2.1 Den påklagede afgørelse

Fredericia Kommune har den 9. marts 2017 truffet afgørelse om miljøgodkendelse af Børup Sande Havbrug efter miljøbeskyttelseslovens § 33.

Miljøgodkendelsen er bl.a. meddelt på følgende vilkår:

⁴ Havbrug, dvs. opdrætsanlæg bestående af netbure, trådkasser eller lignende placeret i marine vandområder, hvor det samlede anlæg er beliggende nærmere end 1 sømil fra kysten, og hvis drift forudsætter anvendelse af foder”.

⁵ Bekendtgørelse nr. 137 af 20. november 2018 om godkendelse af listevirksomhed, jf. § 70, stk.

[...]

11. Der må ikke ske slagtning, afblødning, gælning eller rensning af fisk på eller ved anlægget. Der må alene foretages nødslagtning på anlægget og med opsamling af al slagteaffald til destruktions. Iværksættelse af nødslagtning skal straks meddeles Fredericia Kommune.

12. Bliver der behov for udledning af skyllevand og blod fra produktionsområdet, kræver dette en særskilt udledningstilladelse. Ansøgning herom skal indsendes til Fredericia Kommune senest 3 måneder før, udledningen forventes at finde sted.

[...]

18. Der må maksimalt udledes **7,2 ton kvælstof** og **0,8 ton fosfor** pr. kalenderår. Mængderne opgøres som differencen mellem de mængder N og P, der er tilført med foderet tilførte, og de mængder N og P, der er fraført med netto-produktionen (opfiskede fisk inkl. døde fisk).

19. Følgende udledningsværdier må ikke overstiges:

Stof	Kg pr. ton netto-produceret fisk
Kvælstof – N	47,5
Fosfor – P	6

[...]

20. Der må udsættes og opdrættes regnbueørred (*Oncorhynchus mykiss*) der har en sundhedskategori I for ISA (Infektiøs Lenseanæmi) og IHN (Infektiøs Hæmatopoietisk Nekrose) og kategori I, II eller III for VHS (Egtvedsyge). Registreringsattest for fiskene skal opbevares og forevises tilsynsmyndigheden på forlangende. Hvis der er ønske om udsætning af andre fiskearter, skal ansøgning om godkendelse forinden indsendes til tilsynsmyndigheden.

I miljøgodkendelsens afsnit 8.4 og 8.6 har Fredericia Kommune vurderet, at den uændrede udledning af næringsstoffer, medicin og hjælpestoffer ikke vil påvirke Natura 2000-område nr. 112 og andre Natura 2000-områder væsentligt, hvilket betyder, at der ikke skal udarbejdes en habitatkonsekvensvurdering. I vurderingen har kommunen bl.a. lagt vægt på, at havbruget er placeret i forholdsvis stor afstand fra Natura 2000-områder i et strømfyldt farvand, hvorfor forurenende stoffer kun i ubetydeligt omfang spredes ind i beskyttede områder, og at driften af havbruget ikke giver anledning til varig ophobning af forurenende stoffer på havbunden.

I bilag 4 til miljøgodkendelsen har Fredericia Kommune i forhold til påvirkningen af Natura 2000-område nr. 112 endvidere bemærket, at udledningen af næringsstoffer er tilstrækkeligt reguleret i vandomsrådeplanen for Jylland og Fyn, og at fastsatte reduktionskrav for næringsstoffer i

vandområdeplanen tillader, at eksisterende havbrug kan fortsætte deres drift. Da der er parallelitet mellem Natura 2000-planernes og vandområdeplanernes definitioner af henholdsvis gunstig bevaringsstatus og god økologisk tilstand vil vandområdeplanen efter kommunens opfattelse sikre, at udledningen af næringsstoffer fra eksisterende havbrug ikke forhindrer, at Natura 2000-område nr. 112 opnår gunstig bevaringsstatus.

Fredericia Kommune har endvidere vurderet, at Børup Sande Havbrug ikke skal anmeldes eller screenes efter VVM-reglerne, da havbruget er et eksisterende og lovligt drevet anlæg, som ikke ændres eller udvides.

2.2 Natur- og planforhold

2.2.1 Natura 2000-planer for perioden 2010-2015

Den første plan for Natura 2000-område nr. 112 er Natura 2000-plan 2010-2015 område nr. 112 for Lillebælt.⁶

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-område nr. 112 omfatter blandt andet de marine naturtyper sandbanke (1110), vadeflade (1140), lagune (1150), bugt (1160), rev (1170) og arterne marsvin, sangsvane, bjergand, edderfugl, hvinand, havørn, rørhøg, toppet skallesluger, klyde, brushane, fjordterne, havterne og dværgterne.

Det fremgår af Natura 2000-planen 2010-2015 for område nr. 112, at:

Kystlagunerne er påvirkede af næringssalte, ofte med kraftig løst drivende algevækst til følge. I modsætning til de nordlige og sydlige dele af Lillebælt rammes Natura 2000-området kun i mindre omfang af iltsvind på grund af mere effektiv opblanding af vandsøjlen. Opblanding af vandsøjlen kan til gengæld opretholde en stor næringsstofkoncentration, som bevirker en stor produktion af planktonalger. Dermed kan der ske en øget skygning for ålegræsset og en begrænsning af dets udbredelse i området.

Bundfaunaens sammensætning og fiskebestandene påvirkes negativt af disse forhold og dermed fødegrundlaget for klyde, der lever af hvirvelløse dyr på bunden, sangsvane, der lever af bundplanter, samt marsvin, toppet skallesluger og ternerne, der lever af fisk. I tilfælde af iltsvind påvirkes edderfugl, hvinand og bjergand også negativt.

For Natura 2000-område nr. 112 fremgår det af planens afsnit om vurdering af bevaringsstatus og prognose, at prognosen er ugunstig eller vurderet ugunstig for sandbanke (1110), vadeflade (1140), lagune (1150), bugt (1160) og rev (1170) på grund af belastning med næringsstoffer og miljøfarlige stoffer. Bevaringsstatus er ligeledes ugunstig eller vurderet ugunstig for fjordterne, havterne og dværgterne, bjergand, edderfugl, hvinand og toppet skallesluger bl.a. på grund af reduceret fødegrundlag.

⁶ <https://mst.dk/media/119991/112plan.pdf>

Den overordnede målsætning i Natura 2000-planerne er at sikre eller genoprette gunstig bevaringsmålsætning for naturtyper og arter, der udgør udpegningsgrundlaget i Natura 2000-område nr. 112. Det er således en overordnet målsætning, at de marine naturtyper opnår en god vandkvalitet samt en rig fauna og bundvegetation, som bl.a. kan sikre fødegrundlaget for marsvin og de fuglearter, der lever der.

Også i de konkrete målsætninger for naturtyper og arter er det i Natura 2000-planen angivet, at de skal have en gunstig bevaringsstatus. Denne konkrete målsætning gælder også for naturtyper og arter uden tilstandsvurdering og/eller med en ukendt prognose, herunder de marine naturtyper. Det betyder, at tilstanden og det samlede areal af levestederne for områdets udpegede arter skal stabiliseres eller øges, således at der er grundlag for tilstrækkelige egnede yngle- og fourageringsområder.

For Natura 2000-område nr. 112 er det en konkret målsætning, at tilstanden og det samlede areal af levestederne, herunder yngle- og fourageringsområder, for arterne på udpegningsgrundlaget skal være stabil eller i fremgang.

Af Natura 2000-plan 2010-2015 fremgår endvidere, at planen er koordineret med vandplanen, at tilstanden for vandområderne ifølge vandrammedirektivet ikke må forringes, og at vandplanens indsatsprogram generelt vil forbedre den eksisterende vandkvalitet i større søer, vandløb, fjorde og kystvande. Det fremgår af Natura 2000-planen, at forbedringen sker ved reduktion i tilførslen af næringsstoffer og miljøfarlige stoffer. Det fremgår desuden af Natura 2000-planen, at vandplanens indsatser forventes at bidrage til at forbedre tilstanden i de vandafhængige habitatnaturtyper og i levestederne for de arter, der er tilknyttet vand.

2.2.2 Natura 2000 planer for perioden 2016-2021

Natura 2000-planen for 2010-2015 for Natura 2000-område nr. 112 for Lillebælt er fra den 20. april 2016 erstattet af Natura 2000-planen 2016-2021 for Natura 2000-område nr. 112 for Lillebælt.⁷

Udpegningsgrundlaget for Natura 2000-planen for område nr. 112 er uændret.

Den overordnede målsætning i Natura 2000-planen for område nr. 112 er bl.a.:

De marine naturtyper opnår en god vandkvalitet samt en rig fauna og bundvegetation, som bl.a. kan sikre fødegrundlaget for marsvin og de mange fuglearter, der har levested her.

⁷ https://mst.dk/media/130498/n112_n2000plan_2016-21.pdf.

Levestederne for de truede fuglearter plettet rørvagtel, dværgterne, mosehornugle, brushane (ynglefugle) samt edderfugl (rastende fugle) prioriteres højt, sikres og udvides om nødvendigt.

Lillebælt bliver et af landets vigtige yngle- og rasteområder for fugle knyttet til kyst, strandeng og lavvandede havområder, og levestederne bliver tilstrækkeligt store og rummer velegnede muligheder for fouragering og egnede ynglesteder med god struktur og hydrologi.

Områdets økologiske integritet sikres i form af en for naturtyperne hensigtsmæssig drift/pleje og hydrologi, en lav næringsstofbelastning og gode sprednings- og etableringsmuligheder.

I Natura 2000-planen 2016-2021 er der i basisanalysen foretaget en række nye trusselsvurderinger, men ikke hvad angår truslen fra eutrofiering.

2.2.3 Vandplan, for Hovedvandopland 1.11, Lillebælt/Jylland, 2009-2015
Af Vandplan 2009-2015 Lillebælt/Jylland, hovedvandopland 1.11, fremgår det, at hovedoplandet består af 4 åbne vandområder; 1) sydlige Lillebælt Als-Ærø, 2) sydlige Lillebælt nord for Als, 3) Bredningen, 4) det Nordlige Lillebælt, og yderligere 15 indre vandområder i fjordene.⁸ Børup Sande Havbrug ligger i det indre vandområde ”Kolding Yderfjord”.

Ifølge vandplanen er miljømålet for kystvande fastsat til ”god økologisk tilstand”. Miljømålet omfatter økologisk og kemisk tilstand.

Miljømålet for økologisk tilstand for kystvande er fastsat ud fra dybdeudbredelsen af ålegræs. Fastlæggelsen af dybdeudbredelsen tager udgangspunkt i historiske data for dybdeudbredelsen og betegnes referencetilstanden. De øvrige biologiske og fysisk-kemiske kvalitetslementer, f.eks. niveauet for kvælstofindhold, samt kvælstofbelastning af vandområdet, indgår ikke i en egentlig tilstandsvurdering. Disse parametre kan indgå som støtteparametre i en *supplerende* tilstandsvurdering, der alene indikerer om der er målopfyldelse, i tilfælde af at datagrundlaget for dybdegrænsen af ålegræs ikke er tilstrækkeligt.

Miljømålet for kemisk tilstand vurderes alene ud fra vandrammedirektivets prioriterede stoffer, samt stoffer for hvilke der på fællesskabsniveau er fastsat miljækvalitetskrav (de tidligere Liste 1-stoffer).⁹

⁸ <https://mst.dk/media/129596/111-lillebaelt-jylland-med-forside.pdf>

⁹ Stoffer, der er omfattet af relevante datterdirektiver under Europa-Parlamentet og Rådets direktiv 2006/11/EF om forurening, der er forårsaget af udledning af visse farlige stoffer i Fællesskabets vandmiljø.

Det fremgår uddybende af planens redegørelsesdel, at den økologiske tilstand for de marine områder overvejende er baseret på en vurdering af dybdeudbredelsen af ålegræs, som indikator på niveauet af belastningen med næringsstoffer. Næringsstoffer vil således øge væksten af plankton og énårige makroalger, som vil skabe dårlige lysforhold for ålegræs, og dermed reducere dybdeudbredelsen af ålegræs.

Af vandplanen fremgår det endvidere, at da der ikke eksisterer et historisk datasæt for dybdeudbredelsen af ålegræs for kystvandene i vandområdet, er referencetilstanden fastsat med baggrund i historiske data for dybdeudbredelsen af ålegræs på landsplan. For ”Kolding Yderfjord” er referencetilstand fastsat til 9,8 meter.¹⁰

Af planens redegørelsesdel fremgår det desuden, at ingen af kystvandene, som planen omfatter, når miljømålet god økologisk tilstand vurderet ud fra dybdeudbredelsen af ålegræs. Det er således nødvendigt at reducere påvirkningen af områderne med kvælstof og fosfor.

Af vandplanens kortmateriale for Hovedvandopland Lillebælt/Jylland, jf. Miljø- og Fødevareministeriets digitale kortmateriale i MiljøGIS¹¹ fremgår det, at den økologiske tilstand for kystvande i vandområdet ”Kolding Yderfjord” er ”dårlig”, mens den kemiske tilstand for vandområdet ikke er angivet på grund af et utilstrækkeligt datagrundlag.

Af vandplanens redegørelsesdel fremgår det, at havbrug er den største punktkilde med hensyn til udledning af organisk stof (BI5) i hovedoplandet.

Det fremgår endvidere af vandplanens redegørelsesdel, at der inklusiv Børup Sande Havbrug findes 3 havbrug i Kolding Yderfjord og ”Lillebælt, Bredningen” samt, at:¹²

Udledningen af kvælstof, fosfor og BI5 fra havbrugene udgør henholdsvis 8 %, 6 % og 26 % af den samlede udledning fra punktkilderne i Hovedvandopland Lillebælt/Jylland.

På årsplan bidrager havbrugene kun med en mindre del af den samlede næringsstofbelastning til kystvandene. I sommerperioden hvor næringsstofbelastningen fra land er lav, og mængden af planktonalger i vandet er begrænset af de tilførte næringsstofmængder, kan havbrugenes udledning af kvælstof og fosfor dog lokalt udgøre et væsentligt bidrag til fortsat vækst af planktonalger i vandet.

Sæsonvariationen i udledningen af næringsstoffer fra havbrug skyldes, at fiskene sættes ud i burene om foråret, og fodringen (og hermed udledningen af næringsstoffer) tiltager hen mod slagtingen af fiskene om efteråret. Næringsstofudled-

¹⁰ Jf. side 75 ff. i Vandplan 2009-2015, Lillebælt/Jylland, Hovedopland 1.11.

¹¹ <http://miljoegis.mim.dk/cbkort?&profile=vandrammedirektiv1-2014>.

¹² Jf. side 88 i Vandplan 2009-2015, Lillebælt/Jylland, Hovedopland 1.11.

ningen fra havbrug, omend relativ begrænset set i forhold til den samlede årlige næringsstofbelastning, kommer dog på et kritisk tidspunkt af året, hvor betydningen lokalt ikke nødvendigvis er uvæsentlig i forhold til miljøtilstanden.

Der vil i forbindelse med medicinering af fiskene i burene være en risiko for spredning af eksempelvis antibiotika til det omgivende vandmiljø.

2.2.4 Vandområdeplan for Jylland og Fyn, 2015-2021

Vandplan 2010-2015 for Lillebælt, Jylland, Hovedvandopland 1.11 er erstattet af Vandområdeplan 2015-2021 for vandområdedistrikt Jylland og Fyn, der blev offentliggjort den 27. juni 2016.¹³ Vandområdeplanerne 2015-2021 udgøres dels af plandokumenter og dels af digitalt kortmateriale på Miljø- og Fødevareministeriets MiljøGIS.¹⁴

Af vandområdeplanen fremgår det, at hovedoplandet består af 18 vandområder, herunder ”Kolding Fjord, ydre”, hvor Børup Sande Havbrug ligger.¹⁵

Af vandområdeplanen fremgår det, at miljømålene for kystvande både omfatter en økologisk tilstand og en kemisk tilstand. I miljømålet for den økologiske tilstand indgår kvalitetselementerne for ålegræs, klorofyl og bundfauna, og miljøfarlige forurenende stoffer, mens der i vurdering af den kemiske tilstand indgår prioriterede stoffer og visse andre forurenende stoffer med EU-fastsatte miljøkvalitetskrav.¹⁶

I Vandplanområdeplan 2015-2021 for vandområdedistrikt Jylland og Fyn er miljømålet fastsat til god økologisk tilstand og god kemisk tilstand.¹⁷

I vandområdeplanen er tilstandene for de økologiske kvalitetselementer, som indgår i vurderingen af den økologiske tilstand for kystvandene, ligeledes vurderet. Kvalitetselementet med den laveste tilstandsklasse afgør den samlede økologiske tilstand for kystvandsområdet.

Af vandområdeplanens kortmateriale for kystvandet ”Kolding Fjord, ydre” fremgår det, at:

¹³ <https://mst.dk/media/122170/revideret-jylland-fyn-d-28062016.pdf>.

¹⁴ <http://miljoegis.mim.dk/cbkort?profile=vandrammedirektiv2-2016>.

¹⁵ Jf. side bilag 1, side 95 i Vandområdeplan 2015-2021 for vandområdedistrikt Jylland og Fyn

¹⁶ Miljøkvalitetskrav for de prioriterede stoffer er fastsat i EU-regi, jf. direktiv 2013/39/EU, mens miljøkvalitetskrav for de øvrige miljøfarlige forurenende stoffer vurderet under den økologiske tilstand er fastsat nationalt, jf. bekendtgørelse 1022 af 19/08/2010

¹⁷ Fastsat i bekendtgørelse nr. 795 af 24. juni 2016 om miljømål for overfladevandområder og grundvandsforekomster

- den økologiske tilstand vurderet på baggrund af de miljøfarlige forurenende stoffer, for hvilke der er fastsat nationale miljøkvalitetskrav, er ukendt.
- den økologiske tilstand for kvalitetselementet ålegræs er dårlig.
- den økologiske tilstand for kvalitetselementet klorofyl er høj.
- den økologiske tilstand for kvalitetselementet bundfauna er ukendt.
- den samlede økologiske tilstand er dårlig.
- den kemiske tilstand er god.

Det fremgår endvidere af vandområdeplanen, at der i vandområdedistrikt Jylland og Fyn er 19 havbrug og indpumpningsanlæg, som påvirker kystvandenes vandkvalitet med vandbårne næringsstoffer og miljøfarlige forurenende stoffer.

2.3 Klagens indhold

Klager har navnlig anført, at det er en væsentlig mangel, at Fredericia Kommune ikke i tilstrækkeligt omfang har dokumenteret, om Børup Sande Havbrug i kumulation med andre havbrug har en negativ påvirkning af Natura 2000-område nr. 112.

Efter klagers opfattelse er det en væsentlig mangel, at Fredericia Kommune ikke har fastsat vilkår for udledning af BI(5) fra havbruget, og at denne udledning, sammen med udledning af kvælstof (N) og fosfor (P), ikke indgår i vurderingen af havbrugets påvirkning af Natura 2000-område nr. 112 Lillebælt.

Af klagen fremgår endvidere, at det er en mangel ved afgørelsen, at Fredericia Kommune ikke har foretaget en VVM-screening af Børup Sande Havbrug eller har oplyst, om der tidligere er udført en VVM-screening af havbruget, henset til, at der ikke er tale om revurdering af en miljøgodkendelse.

I forhold til miljøgodkendelsens vilkår 11 og 12 har klager anført, at vilkårene er udformet på en sådan måde, at de strider mod hinanden.

I forhold til den tilladte mængde foder på 200 ton/år har klager bemærket, at denne må give anledning til en væsentligt større udledning end 7,2 ton kvælstof (N) og 0,8 ton fosfor (P) pr. år fra havbruget.

Klager har i forhold til miljøgodkendelsens vilkår 20 bemærket, at der med formuleringen af vilkåret åbnes op for opdræt af andre fisk end de tilladte regnbueørreder, hvilket ikke kan være meningen i forbindelse med fastsættelse af vilkår i en miljøgodkendelse.

I forhold til udledning af antibiotika fra havbruget har klager bemærket, at det fremgår af havbrugets ansøgning, at beregninger viser, at der fore-

kommer overskridelse af kvalitetskravene for sulfadizin og oxolinsyn i kystnære områder i Lillebælt.

2.4 Fredericia Kommunes bemærkninger til klagen

Fredericia Kommune har den 5. maj 2017 bemærket, at der alene skal foretages en vurdering af havbrug efter VVM-reglerne, når der er tale om nyanlæg og ændringer af bestående havbrug. Da Børup Sande Havbrug er et eksisterende lovligt anlæg, som ikke ændres eller udvides, er anlægget ikke er omfattet af VVM-reglerne.

I forhold til påvirkning af Natura 2000-områder har Fredericia Kommune bemærket, at havbruget ikke vurderes at ville påvirke områderne væsentligt pga. havbrugets afstand til områderne og strømforholdene i området. Det skal som følge heraf heller ikke udarbejdes en habitatkonsekvensvurdering af miljøgodkendelsen.

I forhold til fastsættelse af vilkår om udledning organisk stof fra Børup Sande Havbrug har Fredericia Kommune bemærket, at det er mere hensigtsmæssigt, at der fastsættes vilkår om, at der ikke må ske varig ophobning af organisk stof i sedimentet, udtrykt som et glødetab. Der kan føres tilsyn med overholdelse af dette vilkår i form af prøvetagning af sedimentet i havbrugets nærområde, frem for et vilkår om en specifik udledning af organisk stof udtrykt som BI5, hvor det ved tilsyn ikke vil være praktisk muligt at udtage repræsentative vandanalyser for BI5.

I forhold til afgørelsens vilkår 11 og 12 har Fredericia Kommune bemærket, at vilkår 11 fastsætter vilkår for håndtering af affald ved havbruget, mens vilkår 12 skal betragtes som et vilkår, hvori der informeres om, at vilkår 11 kun kan fraviges efter godkendelse.

I forhold til en tilladt fodermængde på 200 ton/år har Fredericia Kommune bemærket, at havbruget skal reguleres i forhold til en maksimal tilladt årlig udledning og ikke en given årlig tilladt fodermængde.

I forhold til fastsættelse af vilkår om udledning af antibiotika har Fredericia Kommune bemærket, at ansøgers beregninger for spredningen af medicin til grund, samt havbrugets egenkontrolldata vurderes at være korrekte, hvorfor der ikke er risiko for overskridelse af kvalitetskravene for antibiotika i havmiljøet.

Fredericia Kommune har den 11. september 2019 på Miljø- og Fødevarerklagenævnets forespørgsel oplyst, at kommunen ikke har oplysninger om, at havbruget tidligere er blevet vurderet efter VVM-reglerne.

3. Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevarerklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevarerklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i denne klagesag fundet anledning til at behandle forholdet om påvirkning af Natura 2000-område nr. 112 og har ikke fundet anledning til at tage stilling til sagens øvrige klagepunkter.

Nævnet har dog fundet anledning til at anføre en række forhold, som Fredericia Kommune bør tage i betragtning i forbindelse med en eventuel fornyet behandling af sagen, se nærmere i afsnit 3.3.

3.2 Miljø- og Fødevarerklagenævnets bemærkninger

Virksomheder, anlæg eller indretninger, der er optaget på den i miljøbeskyttelseslovens § 35 nævnte liste (listevirksomhed), må ikke anlægges eller påbegyndes, før der er meddelt godkendelse heraf, jf. miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, 1. pkt.

Den i miljøbeskyttelseslovens § 35 nævnte liste fremgår af bilag 1 og 2 til godkendelsesbekendtgørelsen.¹⁸ Havbrug er optaget under punkt I 203 i bilag 2.

Det følger videre af godkendelsesbekendtgørelsens § 70, stk. 2, at bestående havbrug, som ikke er godkendte efter miljøbeskyttelseslovens § 33, senest den 15. marts 2014 skal indsende ansøgning om godkendelse i overensstemmelse med bekendtgørelsens regler herom.

Kommunalbestyrelsen er godkendende myndighed for havbrugsvirksomheder, jf. godkendelsesbekendtgørelsens § 5, stk. 1.

3.2.1 Påvirkning af Natura 2000-områder

Ifølge habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 1, 1. pkt., skal der forud for, at der træffes afgørelse i medfør af de bestemmelser, der er nævnt i § 7, foretages en vurdering af, om projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter, kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt. Det fremgår af § 7, stk. 7, nr. 6, at godkendelse af virksomheder m.v. efter miljøbeskyttelseslovens § 33, stk. 1, er omfattet af § 6.

Hvis myndigheden vurderer, at projektet kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på Natura 2000-området under hensyn til bevaringsmålsætningen for det pågældende område, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2, 1. pkt. Viser konsekvensvurderingen, at projektet vil skade Natura 2000-området, kan der som udgangspunkt ikke meddeles godkendelse til det ansøgte, jf. habitatbekendtgørelsens § 6, stk. 2, 2. pkt.

¹⁸ Bekendtgørelse nr. 1317 af 20. november 2018 om godkendelse af listevirksomhed.

Bestemmelsen i habitatbekendtgørelsens § 7 implementerer bl.a. habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, der har følgende ordlyd:¹⁹

Stk. 3. Alle planer eller projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for lokalitetens forvaltning, men som i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke en sådan lokalitet væsentligt, vurderes med hensyn til deres virkninger på lokaliteten under hensyn til bevaringsmålsætningerne for denne. På baggrund af konklusionerne af vurderingen af virkningerne på lokaliteten, og med forbehold af stk. 4, giver de kompetente nationale myndigheder først deres tilslutning til en plan eller et projekt, når de har sikret sig, at den/det ikke skader lokalitetens integritet, og når de - hvis det anses for nødvendigt - har hørt offentligheden.

EU-domstolen fortolker bestemmelsen sådan, at myndigheden skal foretage en vurdering af, om det kan udelukkes, at projektet i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke den udpegede lokalitets gunstige bevaringsstatus væsentligt (væsentligheds-vurdering). Hvis en sådan påvirkning på baggrund af objektive kriterier ikke kan udelukkes, skal der, såfremt projektet ønskes fremmet, foretages en nærmere vurdering (konsekvensvurdering).²⁰

Om den indledende væsentlighedsvurdering har EU-domstolen udtalt, at når en plan eller et projekt, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendig for en lokalitets forvaltning, risikerer at skade bevaringsmålsætningen for lokaliteten, skal planen eller projektet anses for at kunne påvirke denne lokalitet væsentligt. Bedømmelsen af nævnte risiko skal foretages i lyset af den i en sådan plan eller et sådant projekt omhandlede lokalitets særlige kendetegn og miljømæssige vilkår.²¹

Om konsekvensvurderingen har domstolen endvidere udtalt, at denne vurdering skal omfatte alle aspekter af projektet, som kan påvirke bevaringsmålsætningen for den omhandlede lokalitet, og at vurderingen skal ske på baggrund af den bedste videnskabelige viden på området. Der kan kun gives tilladelse, såfremt der er opnået vished for, at aktiviteten ikke har skadelige virkninger for den omhandlede lokalitet, og at det først forholder sig således, når det ud fra et videnskabeligt synspunkt uden rimelig tvivl kan fastslås, at projektet ikke har skadelige virkninger for den omhandlede lokalitets integritet.²²

Domstolen har endvidere udtalt, at habitatdirektivets artikel 6, stk. 3, kræver af de nationale myndigheder, at de i forbindelse med undersøgelsen af den kumulative virkning tager hensyn til alle de projekter,

¹⁹ Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter.

²⁰ Dom C-127/02 af 7. september 2004 (Waddenzee-dommen), præmis 45.

²¹ Waddenzee-dommen, præmis 49.

²² Waddenzee-dommen, præmis 61.

der i forbindelse med et projekt, hvortil der søges om tilladelse, vil kunne have en væsentlig virkning med hensyn til de målsætninger, som direktivet forfølger, selv om disse projekter er af ældre dato end datoen for direktivets gennemførelse (Moorburg).²³

Vurderingen skal foretages både for planer og projekter beliggende indenfor og udenfor udpegede Natura 2000-områder. Myndighederne skal ved deres vurdering af en eventuel påvirkning af udpegningsgrundlaget således også foretage en vurdering af, om projektet kan skade ind i et udpeget område, selv om projektet måtte ligge uden for området.²⁴

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har i afgørelse af 13. marts 2018 om Onsevig Havbrug²⁵ fastslået, at kravet om habitatvurdering også gælder i forhold til miljøgodkendelse af en allerede bestående havbrugsvirksomhed, såfremt der ikke tidligere er foretaget en habitatvurdering, som omfatter den samlede virksomhed i kumulation med alle øvrige relevante planer og projekter.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet lægger til grund, at der ikke tidligere er foretaget en vurdering af, om det kan udelukkes, at den samlede drift af Børup Sande Havbrug i kumulation med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt, idet der ikke i forbindelse med virksomhedens gældende tilladelse er foretaget en habitatvurdering.

3.2.2 Generelt om miljøforhold i relation til udledninger fra akvakulturanlæg til havmiljøet

Akvakulturanlæg udleder kvælstof (N) og fosfor (P) på uorganisk form, samt organisk stof (BI5). Udledninger af de to former for næringsstoffer kan bidrage til algeopblomstringer, da planktonalger har brug for næringsstoffer på uorganisk form for at kunne vokse og formere sig.

Udledninger af organisk stof (BI5) fra akvakulturanlæg kan også indirekte bidrage til algeopblomstringer, da det kvælstof og fosfor, der er bundet i det organiske stof, omdannes til uorganiske næringsstoffer, når det organiske stof nedbrydes.

Algeopblomstringer medfører mere uklart vand, og bundvegetation, såsom ålegræs og makroalger, der er afhængige af tilførsel af lys, bliver derved udskygget eller får reduceret vækst. Dette medfører, at udbredelsen og tætheden af bundplanter reduceres, da de ikke kan gro til tilsvarende dybde som tidligere.

²³ C-142/16 (Moorburg) pr. 58 – 62.

²⁴ C-98/03 Kommissionen mod Tyskland, præmis 50 og 51 samt C-142/16 (Moorburg) præmis

29.

²⁵ NMK-10-00904.

Udledninger af næringsstoffer kan også medføre øget vækst af epifytter (alger) på bundvegetationen samt øge forekomsten af trådalger, hvilket ligeledes kan være med til at udskygge bundlevende planter.

Mindsket udbredelse og tæthed af bundvegetation, såsom ålegræs, kan have en negativ virkning på fauna, der har bundvegetationen som fødegrundlag eller som levested.

Udledninger af organisk stof (BI5) og næringsstoffer fra akvakulturanlæg kan endvidere direkte og indirekte medvirke til, at der opstår iltsvind, når organisk stof (BI5) nedbrydes under forbrug af ilt. Sådanne iltsvind kan medføre, at bunddyr og planter i området dør.

Hvis udledningen fra akvakulturanlægget sker i et habitatområde, eller hvis strømmen ved udledning fra et akvakulturanlæg går fra akvakulturanlægget og ind i et habitatområde, kan akvakulturanlæggets udledning af næringsstoffer og organisk stof dermed påvirke habitatområdets marine udpegningsgrundlag negativt, hvis udpegningsgrundlagets naturtyper eller arter er følsomme over for næringsstoffer, iltsvind, ændringer i udbredelsen og tætheden af bundvegetationen eller den dertil tilknyttede fauna.

3.2.3 Den konkrete vurdering af påvirkningen af Natura 2000-område nr. 112

Det følger af habitatbekendtgørelsen, at den godkendende myndighed er forpligtet til at foretage en indledende vurdering af, om det omhandlede projekt i sig selv eller i forbindelse med andre planer og projekter kan påvirke et Natura 2000-område væsentligt (væsentlighedsvurdering). Kan det med baggrund i objektive kriterier ikke udelukkes, at projektet risikerer at skade Natura 2000-områdets bevaringsmålsætning, skal projektet anses for at kunne påvirke denne lokalitet væsentligt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at planen for Natura 2000-område nr. 112 i lighed med vandplaner og vandområdeplaner viser, at vandområdet og Natura 2000-område nr. 112, er følsomt over for påvirkninger af kvælstof og fosfor.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker endvidere, at truslen mod områdets marine naturtyper, i form af næringsstofbelastning, beskrevet i Natura 2000-plan 2010-2015 for Natura 2000-område nr. 112, fortsat må bestå, da der – generelt - ikke er foretaget en fornyet konkret vurdering af truslen fra eutrofiering i den nye Natura 2000-plan for området.

Det forhold, at indsatser foretaget via vandplanlægningen samlet set kan have en positiv effekt på visse naturtyper og arter, er efter Miljø- og Fødevareklagenævnets opfattelse imidlertid uden betydning for

vurderingen af, om næringsstofbelastningen, der udgår fra udledninger fra akvakulturanlæg til havmiljøet, i sig selv eller i kumulation kan have en væsentlig påvirkning af udpegningsgrundlaget for Natura 2000-områder. Vandplanernes indhold tilsidesætter således ikke habitatbekendtgørelsens krav om at foretage en konkret væsentligheds- og eventuelt også en konsekvensvurdering.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at Fredericia Kommune ikke har foretaget en tilstrækkelig konkret vurdering af, om det kan udelukkes, at Børup Sande Havbrug i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter kan have en væsentlig påvirkning af Natura 2000-område nr. 112. Nævnet har lagt vægt på, at kommunen alene ud fra mere generelle betragtninger om strømforhold og afstande har vurderet, at Natura 2000-området ikke påvirkes væsentligt. Det forhold, at indsatser i vandområdeplanen efter kommunens vurdering vil sikre, at udpegningsgrundlaget i Natura 2000-området opnår gunstig bevaringsstatus, fritager ikke kommunen fra at foretage en konkret væsentlighedsvurdering.

Da Fredericia Kommunes afgørelse herefter lider af en væsentlig retlig mangel, ophæver Miljø- og Fødevareklagenævnet miljøgodkendelse af Børup Sande Havbrug, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

3.3 Miljø- og Fødevareklagenævnets øvrige bemærkninger

Som et led i vurdering af påvirkningen af Natura 2000-områder fra Børup Sande Havbrug, i kumulation med andre planer og projekter, bør oplysninger om de konkrete strømforhold i farvandet indgå.

VVM

Ifølge miljøvurderingslovens § 1, stk. 1, er formålet med reglerne om miljøvurdering af konkrete projekter at sikre et højt beskyttelsesniveau og bidrage til integrationen af miljøhensyn med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling, ved at der gennemføres en miljøvurdering af projekter, som kan få en væsentlig indvirkning på miljøet.

Miljøvurderingsloven gennemfører VVM-direktivet²⁶. Direktivet viderefører Rådets direktiv 85/337/ EØF af 27. juni 1985 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet og inkorporerer senere ændringer hertil.

Formålet med en miljøvurdering er, jf. lovens § 1, stk. 2, at der under inddragelse af offentligheden tages hensyn til projekters sandsynlige væsentlige indvirkning på miljøet, herunder den biologiske mangfoldighed, befolkningen, menneskers sundhed, flora, fauna, jordbund, jordarealer,

²⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv af 13. december 2011 om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet.

vand, luft, klimatiske faktorer, materielle goder, landskab, kulturarv, herunder kirker og deres omgivelser og arkitektonisk og arkæologisk arv, større menneske- og naturskabte katastroferisici og ulykker og ressourceeffektivitet og det indbyrdes forhold mellem disse faktorer.

Det fremgår af miljøvurderingslovens § 18, at bygherren før etablering, udvidelse eller ændring af projekter opført på lovens bilag 1 og 2 skal indgive skriftlig ansøgning til den myndighed, der skal behandle ansøgningen, jf. lovens § 17.

Ifølge lovens § 15, stk. 1, må følgende projekter, der kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet, ikke påbegyndes, før myndigheden skriftligt har meddelt tilladelse til at påbegynde projektet efter en miljøvurdering af projektets indvirkning på miljøet:

- 1) Projekter omfattet af bilag 1, som bygherre har indgivet ansøgning om,
- 2) Projekter omfattet af bilag 2, hvorom der er truffet afgørelse efter § 21 om krav om miljøvurdering,
- 3) Projekter omfattet af bilag 2, hvor en bygherre har anmodet om, at ansøgningen skal undergå en miljøvurdering, jf. § 18, stk. 2.

Af miljøvurderingslovens § 16 fremgår det, at projekter optaget på lovens bilag 2 ikke må påbegyndes, før myndigheden skriftligt har meddelt bygherren, at projektet ikke antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet, jf. § 21 (screeningsafgørelse). Myndigheden skal på baggrund af ansøgningen træffe afgørelse om, hvorvidt et projekt omfattet af bilag 2 er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse, jf. lovens § 21. Ved vurderingen skal myndigheden tage hensyn til kriterierne i miljøvurderingslovens bilag 6, herunder bl.a. projektets dimensioner og udformning, forurening og gener, projektets placering, den miljømæssige sårbarhed i de geografiske områder, der kan forventes at blive berørt, og arten af og kendetegn ved den potentielle indvirkning på miljøet. Afgørelsen skal endvidere tage hensyn til resultaterne af foreløbig kontrol eller vurderinger af indvirkningen på miljøet, der er foretaget i medfør af EU lovgivningen.

I miljøvurderingslovens bilag 2 er bl.a. følgende projekt opført:

1. LANDBRUG, SKOVBRUG OG AKVAKULTUR

[...]

f) Intensivt fiskeopdræt

Den påklagede miljøgodkendelse er meddelt i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 33.

Fredericia Kommune har oplyst, at der ikke forud for afgørelsen om miljøgodkendelse er foretaget en vurdering af, om projektet er omfattet af krav om miljøvurdering og tilladelse, jf. miljøvurderingslovens § 21.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at miljøgodkendelsen er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 2, projekttype 1 f), henset til at formålet med indvindingstilladelsen er at drive et havdambrug.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at projekttypene anført i bilag 2 skal fortolkes bredt i overensstemmelse med formålet med miljøvurderingsreglerne, der er at sikre et højt miljøbeskyttelsesniveau og at bidrage til integrationen af miljøhensyn ved tilladelse til projekter, som kan få væsentlig indvirkning på miljøet, med henblik på at fremme en bæredygtig udvikling. Dette er også fastslået i EU-domstolens praksis.²⁷

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder, at det daværende Vejle Amt i forbindelse med tilladelsen til flytning af Gubsø Vig havbrug og sammenlægge det med Børup Sande Havbrug burde have taget stilling til, om ændringen i form af flytning og sammenlægning på havbrugets nuværende position kunne indebære en væsentlig påvirkning af miljøet i henhold til den dagældende ”Samlebekendtgørelse”, § 3, stk. 2.²⁸

Det følger herefter af § 21 i miljøvurderingsloven, at der forinden meddelelse af miljøgodkendelsen skulle have været truffet afgørelse om, hvorvidt projektet kan forventes at få væsentlige indvirkninger på miljøet på grund af projektets art, dimensioner eller placering, under hensyn til kriterierne i lovens bilag 6 og til resultaterne af foreløbig kontrol eller vurderinger af indvirkningen på miljøet, der er foretaget i medfør af EU-lovgivningen (screeningsafgørelse).

Kommunen skal derfor i forbindelse med den fornyede behandling af sagen, forinden der træffes fornyet afgørelse om miljøgodkendelse foretage en screening af projektet efter miljøvurderingslovens regler og om nødvendigt udarbejde en miljøvurdering i overensstemmelse med reglerne herom.

Vilkår om udledning af organisk stof (BI5)

Fredericia Kommune har i miljøgodkendelsen af Børup Sande Havbrug fastsat vilkår for den totale udledning af kvælstof og fosfor, men ikke for den totale udledning af organisk stof (BI5) i forbindelse med havbrugs-

²⁷ Jf. bl.a. domstolens domme i sag C-72/95, Kraaijeveld m.fl. af 24. oktober 1996, i sag C-50/09,

Kommissionen mod Irland af 3. marts 2011 og i sag C-2/07, *Abraham m.fl.* af 28. februar 2008.

²⁸ Bekendtgørelse nr. 847 af 30. september 1994 om supplerende regler i medfør af lov om planlægning

produktionen.²⁹ Kommunen har derudover fastsat vilkår for udledning af kvælstof og fosfor pr. netto ton produceret fisk.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker hertil, at formålene med vilkårene er at sikre den mest optimale udnyttelse af foderet, og at den totale udledning fra havbruget ikke overskrider omgivelsernes tålegrænser.

Det er nævnets opfattelse, at der ved miljøgodkendelse af havbrug skal fastsættes vilkår for den totale udledning af stoffer, hvor det er kendt, eller hvor det med kendskab til stoffernes fysiske og kemiske egenskaber, må forventes, at disse kan have en væsentlig påvirkning af omgivelserne. Vilkåret skal således sikre, at påvirkningen fra udledningen i sig selv eller i kumulation med andre kilder ikke overskrider omgivelsernes tålegrænser.

Nævnet bemærker, at udledning af organisk stof (BI5) kan medvirke til, at der opstår iltsvind, når det organiske stof nedbrydes under forbrug af ilt, hvilket kan medføre, at bunddyr og planter i området dør. Udledningen kan desuden bidrage til algeopblomstringer, da kvælstof og fosfor, der er bundet i det organiske stof, omdannes til uorganiske næringsstoffer, når det organiske stof nedbrydes.

På den baggrund er det nævnets opfattelse, at der i forbindelse med miljøgodkendelse af havbruget skal fastsættes vilkår for den maksimale udledning af organisk stof (BI5).

Med baggrund i oplyste værdier for produktionen på Børup Sande Havbrug er det nævnets vurdering, at der udledes en væsentlig mængde organisk stof fra havbruget, hvorfor Fredericia Kommune i en fornyet behandling af sagen bør fastsætte vilkår for den totale udledning af organisk stof (BI5) fra havbruget. For beregning af udledning af organisk stof kan produktionsbidragsmodellerne fra DTU Aqua f.eks. anvendes.³⁰

Beregning af udledt N og P

I forhold til udledning af kvælstof fra havbruget har klager anført, at der efter klagers opfattelse må udledes mere end de tilladte 7,2 ton kvælstof og 0,8 ton fosfor pr. år fra havbruget.

Miljø- og Fødevareklagenævnet bemærker, at der i miljøgodkendelsen alene er fastsat vilkår om en tilladt udledning af næringsstoffer. For beregning af udledt kvælstof og fosfor bemærker nævnet, at produktionsbidragsmodellerne fra DTU Aqua f.eks. kan anvendes.³¹

²⁹ BI5 betegnes som det biokemiske iltforbrug og svarer til iltforbruget i det udledte spildevand efter 5 døgn.

³⁰ <http://www.aqua.dtu.dk/forskning/akvakultur/dambrugsberegninger>.

³¹ Jf. note 30.

3.4 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 2.

3.5 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Fredericia Kommunes afgørelse af 9. marts 2017 om miljøgodkendelse af Børup Sande Havbrug, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Fredericia Kommune (sags.nr. 13/4790) samt for klager via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Thomas Steensen
Stedfortrædende formand